



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa  
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.  
Augvstini**

**Stolte, Benedict**

**Erfordia, 1730**

**VD18 1179271X**

§. VII. An Ordo Canoniorum Regularium trahat suam originem ab  
Apostolis?

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

MI Reschildensis) *Canonicorum regularium habitum* non fuisse Episcopalem, multò minùs Papalem, sed *pannosum* & *ex abjectis vestibus*.

Acriori lixivio hîc diluenda forent, quæ ipse COMMENTATOR fol. 54. & 82. de Monachorum *habitu* à tot Sanctis, tot Imperatoribus & Imperatricibus, Regibus & Reginis gestato, à tot summis Pontificibus miris encomiis deprædicato probrosè scribit; sed quia ejus petulantia jam à FELICE EGGER, CORBIANO KHAMM. &c. sufficienter est castigata, acquiesco, ne pluribus bilem moveam. Venerandus est cujuscunque Ordinis, ab Ecclesia approbati, approbatus *habitus*, & religiosè, non cum *Circumcellionibus* contumeliosè tractandus, nulloquè modo in ejus contemptum sacri *Canones* injuriosè detorquendi.

### §. VII.

An Ordo *Canonicorum Regularium* trahat suam originem ab Apostolis?

53. OBJICIES 6. ORDO *Canonicorum*  
F 5 Re-

*Regularium* fundatores habet Apostolos, ergo est antiquior ordine s. BENEDICTI. probatur anteced. Multi summi Pontifices hoc dicunt, ideoquè eundem Ordinem vocant Apostolicum; & *Act. c. 4.* multitudo fidelium, *quorum erat cor unum & anima una, nec quisquam eorum, dicebat aliquid suum esse, sed erant illis omnia communia,* quid erat, quàm *Congregatio Canoniorum Regularium?*

Resp. I. *retorquendo:* Ordo Monachorum trahit suam originem ab Apostolis, hosquè habet fundatores, ergo. *probatur anteced. dicitur in Concilio anno 844. habito THIONVILLE, seu ad VILLAM THEONIS, sacrum Monasticum Ordinem à Deo inspiratum, & ab Apostolis fundatum, in Decreto Conc. Nemeausensis anno 1069. celebrati cum BONIFACIO IV. & VRBANO II. Monachi sacerdotes laudantur, quod digniùs cœteris, Sacramenta administrent, quoniam secundùm regulam Apostolorum vivunt. Et expressè dicitur in Can. ex auctoritate 16. q. 1. sacerdotibus Monachis Apostolorum figuram tenentibus. Sic Patres CONCILII GERMINIACENSIS anno 843. habiti ajunt, ordinem Monasti-*

nasticum esse illum, qui Apostolicæ perfectioni meliùs congruit. sic Concilium SIEGESTERONENSE habitum, anno 859. censet ordinem monasticum illum esse, qui Apostolicæ perfectioni viciniùs adhæret. Sic s. HIERON. de *Script. Eccles.* in fine asserit: *talis primò credentium fuit Ecclesia, quales nunc Monachos (non Canonicos Regulares, ut vult COMMENTATOR,) esse censemus.* Idem dicit CASSIANVS &c. &c. specialiter de ordine s. BENEDICTI, s. BERNARDVS *serm. de diversis serm. 27.* ait:

„ Quoniam Apostolicam nos omnes vitam professi sumus, Apostolicæ professioni nomina dedimus universi. & *apol. de vita & moribus religios. C. 9.* exclamat:

„ Heu me miserum, qualemcunque Monachum! cur adhuc vivo! videre, ad id devenisse ordinem nostrum, ordinem scil. qui primus fuit in Ecclesia (*Orientali approbatus*) quo nullus in terra similior Angelicis ordinibus, nullus vicinior ei, quæ in cœlis est; JERUSALEM mater nostra, sive ob decorem castitatis, sive propter charitatis ardorem, cuius *Apostoli institutores*, cuius hi, quos PAVLVS tam sæpe sanctos appellat, inchoatores

ex-

„extiterunt.” Si autem *DD. Canonici* ad vetus testamentum recurrerint, haud difficile erit ex eodem cum FELINO BARTHOLOMÆO CASSANÆO, Authore historiae scholasticae &c. &c. & Monachismi existentiam evincere, ne dicam, quod apud LEIBNITZ *tom. 2. pag. 87.* non nemo (an aptè, an ineptè, non disputo) reperitur, dixisse, ante hominis lapsum Deum in paradiso Monasterium instituisse.

54. Resp. 2. D. Antecedens: Ab Apostolis habet suam originem *idealem* sive exemplarem C. *formalem* N. nimirum institutio & vita Apostolorum est tantum exemplar, norma, figura & *idæa* vitæ *Canonicorum Regularium*, sicut & Monachorum, illiquè eorum sunt quasi fundatores; sicquè intelligendi sunt Summi Pontifices &c. &c. prout ipsemet COMMENTATOR *fol. 242.* interpretantes Summos Pontifices, dum appellant s. AVGVSTINVM fundatorem ordinis *Canonicorum Regularium*, ait: eos loqui de s. AVGVSTINO, *quasi fundatore*, minùs rigorosè, seu quasi secundo fundatore.

55. Ad id quod dicitur *ex Actis Apost.* in quo

quo palmaria ratio consistit juxta COM-  
MENTATOREM *fol. 228.*

Resp. Cum THOMASSINO *p. 1. l. 3. c. 2.*  
*n. 3.* "Illa vitæ communis professio, de  
"quâ LVCAS in Actis, non Apostolos so-  
"lùm, & Discipulos, hoc est, non clerum  
"duntaxat complectebatur, sed fideles et-  
"iam Laicos & conjugatos, & muliercu-  
"las, puerosquè & innuptas puellas. Ita-  
"què Clericalis non potest dici, ea fuisse  
"congregatio: plures alias à PAVLO con-  
"ditas Ecclesias commemoravit LVCAS  
"in actis, quas utiquè non fraudâisset eo-  
"dem, quò Hierosolymitanam decoravit,  
"elogio, si quid in illis ejusmodi compe-  
"risset - - - denique prima Apostolorum  
"coadunatio & Discipulorum & fidelium  
"non in alio posita erat, quàm in abdic-  
"tione rerum temporalium, quam non  
"pauci profitebantur, & in distributioni-  
"bus ad omnes porrigebantur, prout cui-  
"que opus erat. Coeterùm, ne fieri qui-  
"dem poterat, ut vel easdem ædes inco-  
"lerent, vel eidem omnes accumberent  
"mensæ. non dissimulamus autem ean-  
"dem rerum temporalium communio-  
"nem, & erogationes sportularum viguis-  
se

„se in Ecclesia, in primis illis exordiis, ubi  
 „pro modo necessitatis, ordinis & labo-  
 „ris de Fisco Ecclesiæ omnibus provide-  
 „batur. verum argumento id ipsum est,  
 „non eam verè dici potuisse clericalem  
 „congregationem.” Ita ille: legatur hi-  
 „storia de ANANIA & SAPHIRA in *Actis*  
 „cap. 5. Pergit THOMASS. *l. cit.* „Si enim  
 „clerici communem agitassent vitam, non  
 „eos appellasset *Sportulantes fratres* CY-  
 „PRIANVS; non idem divisiones men-  
 „struas commemorasset, nec junioribus  
 „clericis, qui specimen aliquod ediderunt  
 „invictæ in fide Christi constantiæ, attri-  
 „butæ essent æquè uberes, ac presbyte-  
 „ris: *Sportuliis iisdem cum presbyteris hono-*  
 „*rentur*; non præciperet CYPRIANVS de  
 „ea, quæ sibi obvenerat, portione eroga-  
 „ri aliquid pauperibus: *de quantitate meâ*  
 „*propriâ*: AVTHOR constitutionum Apo-  
 „stolicarum non præscriberet inæquales  
 „portiones bonorum Ecclesiæ Clericis  
 „quibusque pro suo ordine, merito, & la-  
 „bore admetiendas. Nihil istiusmodi  
 „nunc, nihil præteritis sæculis in Mona-  
 „steriis vel congregationibus, ubi æqua  
 „& communia omnibus omnia.” Ha-

tenus

tenus THOMASSINVS: non solum nullam congregationem clericalem in communi viventem, sed insuper nullam congregationem voto paupertatis (multò minus tribus votis, qualiter *Canonici regulares* (astrictam, ex actis Apostolorum probari posse disertè affirmans: Sicut & tribus primis sæculis propter continuam persecutionem, nulla vel Monachorum vel clericorum congregatio esse potuit. Summariè rem dicit HIERON. ROM. l. 6. de rep. Christiana cap. 4. & 6. *Canonicos regulares* ortum non duxisse ab Apostolis, imò neque ipsos esse ex antiquis illis clericis à D. AVGVSTINO reformatis, ii enim fuerunt *Canonici Cathedrales*, non *regulares*, de quibus hîc est sermo.

56. Hinc patescit, quàm ineptè, ne dicam contumeliosè COMMENTATOR fol. 50. scribere non vereatur, clericos sæculares esse juniores *Canonis Regularibus*, ex hac ratione: *cùm in primitivâ Ecclesiâ nemo non clericorum fuerit Regularis, secularitate postea per relaxationem & abusum introductâ, ut alibi dicemus.* Postea autem fol. 241. isthæc verba confirmat, atque ideo fol. 84. omnes sanctos Sacerdotes, Diaconos,  
Sub-



Subdiaconos, & Ministros Ecclesiæ suo arroganter, si non impudenter, adscribit ordini. Certè cum P. EGGER in *Idea Ord.* fol. 330. persuadere mihi non possum, quòd ille hominum status, qui à primâ suâ institutione à sanctæ vocationis legibus degeneravit, nihilominus & floreat præ cæteris, & in Ecclesiæ Hierarchiâ supremum Excellentiæ gradum, constituat; non capio, quomodo licentiæ & abusûs, & relaxationis torpore oblecti, tot jam sæculis Ecclesiæ præsunt Episcopi, Archiepiscopi, Cardinales, Papæ: quomodo Divina sustinuerit clementia & providentia eos, potissimum in terris gerere Christi vices, qui à primævâ Apostolicæ vitæ normâ degeneres, in laxioris vitæ rationem defluerunt.

57. INS. Summi Pontifices, BENEDICTVS XII. & EVGENIVS IV. apertè testantur, *Canonicos Regulares* jam tempore Apostolorum fuisse, & exinde PIVS IV. litem de præcedentiâ definivit pro *Canonicis Regularibus Lateranensibus*. Resp. Cum PAPEBROCHIO S. J. in resp. ad exhibitionem errorum fol. 54. 56. 59. 60. 61. & 65. „posse Pontifici etiam frequenti consideratione-

derationis indagine, & intra claustra pe-  
 ctoris sollicitâ meditatione discutienti (his  
 nempe verbis utitur BONIFACIVS  
 VIII.) obrepere quidpiam in iis, quæ pu-  
 rè historica sunt, atque illa, quæ in di-  
 plomatibus tantùm narrative, non asser-  
 tivè referuntur, pondus adeò grave inde  
 non accipere, ut de ejus veritate non li-  
 ceat dubitare. Pontificem enim & Con-  
 cilium generale cum Pontifice errori  
 obnoxium esse in judicandis *facti particu-*  
*laris* quæstionibus, omnes fatentur tum  
 Catholici, tum hæretici, teste BELLAR-  
 MINO l. 4. de Pontifice C. 2. Quis enim  
 à Romanis Pontificibus in quanticunque  
 momenti negotiis majorem exigat, di-  
 stinctioremquè rerum præteritarum sci-  
 entiam, quàm sua cujusquè ferebant  
 tempora? inde authoritati Pontificiæ nec  
 quidquam derogatur, quando versantur  
 in materia nempe historica, in qua se  
 homines esse, & humani à se nihil alie-  
 num putare profitentur. Quocirca, quan-  
 do Catholici sedem Apostolicam profi-  
 tentur veritatis Magistram, non volunt  
 significare, Pontificem numquam errare  
 in factis particularibus posse, circa quæ

G

fidem

„ fidem universæ Ecclesiæ Pontifices non  
 „ exigunt, neque ad ejs spectant incolu-  
 „ mitatem; sed significare volunt, sedem  
 „ Apostolicam errare non posse in fidei &  
 „ morum definitionibus &c. &c. ita *Pape-*  
 „ *brochius*.

58. MABILLON ad rem sic loquitur in  
*repl. fol. 59.* “ Non credimus in debitam  
 „ Romano Pontifici reverentiam delinqui,  
 „ si dicatur, simplex enuntiatum Bullæ in  
 „ facto historico, præsertim tam antiquo,  
 „ nihil ad rei summam conferre. *Et post-*  
 „ *quam plura adduxit exempla, sic pergit:* ni-  
 „ hil ergo in reverentiam Pontificis com-  
 „ mittimus, cum dicimus, simplex enun-  
 „ tiatum Bullarum BENEDICTI XII. &  
 „ EVGENII IV. de antiquitate *Canonico-*  
 „ *rum Regularium*, non esse sufficiens ad de-  
 „ cidendum factum mille & quadringen-  
 „ torum annorum, quam ætatem præ se  
 „ fert somniata *Canonorum regularium* an-  
 „ tiquitas. Idem dixeris de Bulla PA-  
 „ SCHALIS II. quæ tantopere laudatur  
 „ ut Patrona antiquitatis *Canonorum Regu-*  
 „ *larium*, ad ipsa tempora Apostolorum re-  
 „ lata. hucusquè MABILLON. Consen-  
 „ tit BURGHESIUS sac. aul. Consistorii Ad-  
 „ voca-

vocatus PAVLI. V. P. genitor, in suo Con-  
 filio pro BENEDICTINIS contra Latera-  
 nenses dato, citans FELINVM post alios,  
 quos refert ipse FELINVS in *can. illud col.*  
*fin. & Conf. 539. col. 1. Ruin. conf. 157. n. 25.*  
*l. 1. Aym. conf. 29.*

59. INS. EVGENIVS IV. processit ex  
*certa scientia*, quô casu excluditur omnis  
 error, & ideo vocari non debet in du-  
 bium.

Resp. Cum eodem BVRGHESIO apud  
 TAMBVR. quod illa clausula solum pro-  
 cedat in iis, quæ *in jure* consistunt, non  
 autem in his, quæ *in facto*, præsertim in  
 antiquo, cum tunc talis clausula non ope-  
 retur. ut BALDVS in *L. fin. cod. sententiam*  
*rescindi non posse. ALEXAND. Conf. 135. in*  
*fin. l. 2. tradit post alios, quos allegat. Dec.*  
*in cap. ad hæc col. penult. n. 5. V. Præfata*  
*conclusio. de rescript.*

Accedit, quod his autoritatibus sum-  
 morum Pontificum non obstantibus, ipse  
 CARD. CICADA in suâ relatione in favo-  
 rem *Canonicorum regularium* factâ, allegans  
 ipsum EVGENIVM IV. tamen istam  
 prædictorum *Canonicorum* antiquitatem  
 vocet *dubiam*; BENEDICTINORVM autem

certè dixisset certam, si istam isti meliùs demonstrâssent. Unde istam sententiam non dicimus quidem injustam, sed nixam fundamento erroneo, à BENEDICTINIS tum temporis non satis enervato, si autem modò daretur restitutio in integrum, citra dubium triumpharent BENEDICTINI CASSINENSES, sed de hõc aliàs iterum.

60. OBJICIES 7. Ante sæculum undecimum fuerunt aliquot Ordinis *Canonicorum Regularium* s. AVGVSTINI Congregationes, quas recenset TAMBVR. ergo fuit & ordo *Canonicorum Regularium* s. AVGVSTINI.

Resp. A. TAMBVRINO tom. 2. disp. 24. q. 4. & BORDONO theat. preced. n. 246. recenseri tres ante sæculum undecimum Congregationes *Canonicorum Regularium* sc. *Lateranensem*, *Lucensem* seu *S. Frigidiani*, ortam anno 556. & B. JACOBI de *Spatha*, ortam anno 830. de *Lateranensi*, quid sentiendum sit, novimus ex dictis §. 4. similiter ibidem de *Lucensi* diximus, LEONEM IX. ao. 1049. in *Lucensi* Ecclesia Clericos ad Communem vitam reduxisse; Nec verum est, quod s. FRIGIDIANVS *Canonicus Lateranensis* à GELASIO I. *Lucanæ* Ci-  
vita-

vitatis Episcopus consecratus, cum primùm *Lucam* pervenit, ibi in Monasterio SS. Levitarum STEPHANI, LAURENTII & VINCENTII, regulam S. AVGVSTINI cum suis Canonicis ita profecutus sit, ut non tantùm Reformatior, sed etiam Instaurator novæ Congregationis meruerit appellari, uti refert PENNOTVS apud TAMBVR. l. c. Nam I. S. GELASIVS I. defunctus anno 496; quomodo potuit S. FRIGIDIANVM circa annum 556. annis ferè 66. à morte suâ, *Lucæ* instituisse Episcopum, qui, cum primùm illuc pervenit, istam Congregationem instituit? 2. & quomodo S. FRIGIDIANVS adhuc sub GELASIO, vel eò vix defunctò, & in sententia Adversariorum immediatò S. AVGVSTINI Discipulò potuit esse & dici reformatior Ordinis vix exorti? 3. S. AVGVSTINI regulam nondum habuit isto tempore Ecclesia Lateranensis, nec S. FRIGIDIANVS, ut patet ex dictis §. 3. & 4.

Quamvis ergò S. FRIGIDIANVS fortè ad imitationem S. AVGVSTINI, EVSEBII *Vercellensis*, & ATHANASII, Clericos suæ Ecclesiæ in communitatem quandam collegerit, non tamen sub regula S. AV-

GVSTINI, nec iste vivendi modus fuit continuatus, sed postea à LEONE IX. uti loc. cit. dictum, institutus. Pariformiter loquendum de Congregatione B. JACOBI de Spatha, quæ dicitur incepisse anno Dni 830. à RAMIRO REGE Legionensi, primitus enim ab ALEXANDRO III. electo 1159. est approbata sub regula s. AVGVSTINI.

61. Hinc adverte: diversas ordinis s. BENEDICTI Congregationes ab- & ex ipsis Benedictinis esse institutas, per solam aggregationem & unionem Monasteriorum, ex motivo facillioris manutentionis, & conservationis regularis observantiæ in illis, absque additione ad spiritum & finem regulæ aut ordinis. è contra Congregationes *Canonicorum Regularium* non ab- nec ex ipsis *Canonicis Regularibus* s. AVGVSTINI, sed à diversis ita esse institutas, ut acceptæ, vel ab initio, vel postea s. AVGVSTINI regulâ omninò generali, specialem habeant vivendi formam, secundum cujuscunque Fundatoris arbitrium, uti colligitur ex TAMBV. l. c. ubi de singulis agitur: meritò ergo potius diversi ordines, quàm unius ordinis Congregationes dicendæ.

62. Non incongruè proinde *Canonicorum Regularium* s. AUGUSTINI ordinem putem comparari posse Oceano cuiusdam, ex diversis diversorum colorum, saporumque fluviis & rivulis, sic in unum congregatis, consistenti, ut difficile sit, determinare istius aquarum Congregationis originem. opinor tamen istius ordinis ortum & progressum hoc capite tam dilucidè, quamvis breviter esse demonstratum, ut dicere liceat verbis DANIELIS *Prophetae* c. 8. v. 8. *fractum est cornu magnum.* ruit argumentum *Canonicorum Regularium* contra BENEDICTINOS ex antiquitate desumptum. sed ecce *cornu unum modicum, & factum est grande.* v. 9. argumentum nempe clericatum oppugnans, quod quidem est modicum respectu alterius, faciliùs enim frangitur, sed est etiam grande, quia ab ordine s. BENEDICTI *auffert Juge sacrificium* v. 11. negat enim ordini s. BENEDICTI Clericatum & Sacerdotium. sed *usquequò sanctuarium hoc conculcabitur? & prosternetur veritas in terra? & fortitudo conculcabitur?* v. 12. & 13. *Lustremus & hoc cornu.*